

Хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоялаш ва қўллаб-қувватлаш бўйича қабул қилинган ҳужжатлар асосида З.Ибрагимова Маърузаси

Ҳозирги кунда Қорақалпоғистон Республикасида жами 1817,3 млн. аҳоли яшаётган бўлса, уларнинг 907,2 млн. нафарини хотин-қизлар ташкил этади.

Қорақалпоғистон Республикасида жами тиббиёт соҳасида 24395 нафар, иқтисодиёт соҳасида 2852 нафар, таълим соҳасида 49695 нафар хотин-қизлар меҳнат қилмоқда.

Бугунги кунда Қорақалпоғистон Республикасида 3 минг 250 нафардан зиёд хотин-қиз турли раҳбарлик лавозимларида фаолият кўрсатмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига 4 нафар, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига 12 нафар, шаҳар ва туман Кенгашларига 85 нафар хотин-қиз депутат етиб сайлангани аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга қаратилган улкан еътиборнинг амалий ифодасидир. Ҳозирги кунда Қорақалпоғистон Республикасида илм-фан тараққиёти йўлида самарали меҳнат қилаётган 168 нафар олима аёллар, 12 мингдан ортиқ тадбиркор аёллар, 200 га яқин ҳунарманд аёллар, 261 нафар фермер аёллар, 397 нафар диний маърифат ва маънавий ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари мамлакатимиз равнақи йўлида ўзларининг ҳиссаларини қўшмоқда.

Хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоялаш ва қўллаб-қувватлаш бўйича қабул қилинган ҳужжатлар асосида 2017 йил 2 ойи давомида Қорақалпоғистон Республикасида бир қатор ишлар амалга оширилди.

Жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан тегишли вазирлик ва идоралар, шаҳар ва туманлар ҳокимликлари билан биргаликда ишланган 2017 йил "Бандлик" дастури бўйича аёллар учун

2017 йил 2 ойи давомида хотин-қизлар учун 1413 янги иш ўринларини ташкил этилиб, режа 133,7 фоизга бажарилган.

Белгиланган режа барча туман ва шаҳарларда тўлиқ бажарилишига еришилди.

Ишсиз хотин-қизларни аниқлаш ва уларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида Хотин-қизлар қўмиталари томонидан маҳалла маслаҳатчилари билан биргаликда жойларда ишсиз аёллар рўйхатлари шакллантирилиб, ҳар ойда янгиланиб борилмоқда.

Фуқароларни ишга жойлаштириш мақсадида 2017 йил 2 ойи давомида Хотин-қизлар қўмиталари ҳамкорлигида 10 та бўш иш ўринлари ярмаркалари ташкильқилинди. Ярмаркаларга корхона ва ташкилотлардан 1003 бўш иш ўринлари таклиф етилди. Ушбу ярмаркаларга 446 ишсиз аёллар жалб етилиб, шундан 94 ишсиз аёлларга ишга жойлашиш учун йўлланма берилиб, 352 нафар хотин-қизларга меҳнат, бандлик ва ижтимоий ҳимоя масалалари бўйича маслаҳатлар берилди.

2017 йил 2 ойи давомида шаҳар, туманлардаги бандликка кўмаклашувчи марказларига жами 1142 нафар хотин-қизлар иш қидириб, мурожаат қилган бўлса 978 нафари ишга жойлаштирилди.

Тадбиркор аёлларни қўллаб-қувватлаш мақсадида тижорат банклари томонидан 2017 йил 2 ойида 523 нафар тадбиркор аёлга жами 8704,0 млн.сўм кредит маблағлари ажратилиб, натижада 540 та янги иш ўринлари яратилди. Ажратилган кредитларнинг 104 таси бошланғич сармояни шакллантириш учун тадбиркор аёлларга берилди.

Бундан ташқари, Қорақалпоғистон Республикаси “Тадбиркор аёл” Ўзбекистон Ишбилармон аёллар уюшмаси Қорақалпоғистон бўлими билан биргаликда хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш мақсадида “Ўз бизнесинги бошла”, “Оилавий тадбиркорликни ташкиллаштириш” мавзуларида тадбирлар ташкил этилмоқда.

2015-2016 ўқув йилида 93 та касб-хунар коллежларини жами 11345 нафар битирувчи қизлардан, бугунги кунга келиб 10839 нафари қизлар яъни 95,5% ининг бандлиги таъминланган. Шундан, иш билан таъминланган 10432 нафар қизлардан бириктирилган корхоналарга 7072 нафари ва бошқа корхоналарга 3360 нафари ишга жойлаштирилган, ишга жойлашган қизларнинг 4775 нафари ўз мутахассислиги бўйича ишга жойлашган ҳамда 407 нафар қизлар олий таълим муассасаларига ўқишга кирган.

2016-2017 ўқув йилида ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларини жами 24332 нафар ўқувчи битириб чиқиши кутилаётган бўлса, шундан 11828 нафари қизлар.

Ҳурматли радио тингловчилар!

Қорақалпоғистон Республикасида 0-17 ёшгача бўлган ёшлар сони 622487 нафар бўлиб, уларнинг 303563 нафари қизлар.

Аҳоли, айниқса, ота-оналарнинг ва хотин-қизларнинг маънавий ва тиббий маданиятини оширишга қаратилган кенг кўламли тушунтириш, соғлом бола тарбиясида таълим-тарбия, маҳалла ва ижтимоий тузилмаларнинг катта о`рни ва таъсири борлигини инобатга олиб, халқимизнинг “Бир болага етти маҳалла ҳам ота, ҳам она” деган мақолига амальқилиб яшашни кундалик ҳаёт тарзига сингдириш мақсадида Қорақалпоғистон Республикасининг шаҳар, туманларида тасдиқланган Манзилли Режа асосида 2017 йилда хотин-қизлар орасида уларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, диний экстремизм, миссионерликнинг ҳамда ҳар турли диний оқимлар таъсирига тушиб қолиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарлик, ерта никоҳ қуриш, ОИЦ касаллиги ва ўз жонига қасд қилишнинг олдини олиш, одам савдосига қарши курашиш, ҳамда туй маракаларни тартибли, исробгарчиликсиз ўтказишга қаратилган тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда.

Президентимиз ташаббуси билан жорий етилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти ёш иқтидорли қизларни таълим, фан, адабиёт, маданият, санъат йўналишларида еришган ютуқларини тақдирлаш учун таъсис етилган. Бу мукофот совриндорлар орасидан хотин-қизлар кадрлар заҳирасини яратишда ҳам муҳим омил бўлаётганлигини эътироф этиш жоиз ва бу мукофот жаҳон тажрибасида кам учрайдиган ноёб ижтимоий ҳодиса эканлиги барчамизга маълум. 1999 йилдан буён таъсис этилиб келаётган Мазкур давлат мукофотида Қорақалпоғистон Республикасидан 19 нафар қизларимиз сазовар бўлган.

Қорақалпоғистон Республикаси бўйича отинойилар сони жами 28 нафарни ташкил этади, шундан Беруний туманида 7 нафар, Тўрткўл туманида 9 нафар ва Элликқалъа туманида 12 нафар халфалар рўйхатга олинган. Рўйхатга олинган отинойилар (халфалар) орасида аёллар ичида диний ҳаёт тарзини тарғиб қилиш

ёки “хужралар” ташкильқилиш каби салбий ҳолатлар кузатилмади.

Қорақалпоғистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан 10 та туман хотин-қизлар қўмиталари қошида жамоатчилик асосида Аёллар маслаҳат марказлари очилди. Ҳоким қарорларига асосан уларнинг раҳбарлари этиб хотин-қизлар қо`митаси бош мутахассислари бекитилган ва улар белгиланган режа-жадвальасосида иш олиб борилишини мувофиқлаштиради. Шу масала бўйича 2016 йилга қадар фақат “Кеўил нури” маркази фаолият олиб борган еди. Марказлар томонидан диний, ҳуқуқий, тиббий, бандлик, тадбиркорлик масалаларида мурожаат етган аёлларга тегишли ёрдамлар ва маслаҳатчилар берилади.

Узоқ муддатга чет елга кетган хотин-қизлар сони 2017 йил 1 март ҳолатига 6767 нафарни ташкил этиб, узоқ муддатдан қайтиб келган хотин-қизлар 626 нафарни ташкильқилади, уларнинг 626 нафарининг тиббий ко`риги ва 313 тасининг бандлиги таъминланган. 2017 йил 2 ойи якуни бўйича 6767 нафарни ташкил этади.